

PRAKSIÖVERSIGT · SELSKABSRET

Praxisoversigt over SE-selskaber (det europæiske aktieselskab)

Stiftelse, registrering, hjemstedsflytning og medarbejderindflydelse efter SE-forordningen og SE-loven

Version 2 · Opdateret 6. sep. 2026 · 25 afgørelser · 2001-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Det europæiske aktieselskab (Societas Europaea, SE) er en EU-retlig selskabsform, der i Danmark reguleres af Rådets forordning (EF) nr. 2157/2001 suppleret af SE-loven og lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber. Praxis på området samler sig om fire spor: Erhvervsstyrelsens rolle som registreringsmyndighed og de formelle krav til anmeldelse, kravet om sammenfald mellem vedtægtsmæssigt hjemsted og hovedkontor med pligtmæssig opløsning som sanktion, den grænseoverskridende hjemstedsflytnings virkning for selskabets retlige identitet, samt – praktisk tungest – medarbejderindflydelsen og "før- og efter-princippet". EU-Domstolen har i C-677/20 (SAP SE) og C-706/22 (O Holding SE) afstukket de ydre rammer for medarbejdernes erhvervede rettigheder, mens dansk praksis i det væsentlige er administrativ og udspiller sig for Erhvervsstyrelsen og Erhvervsankenævnet.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** SE-forordningens artikel 9 fastlægger et retskildehierarki, hvorefter dansk aktieselskabsret først finder anvendelse på spørgsmål, som hverken forordningen eller SE-loven regulerer – en medlemsstat kan ikke særregulere SE-selskaber uden hjemmel i forordningen.
- 02** Et SE-selskab skal have vedtægtsmæssigt hjemsted og hovedkontor i samme medlemsstat, og Danmark har i SE-loven § 3 udnyttet forordningens adgang til yderligere at kræve sammenfald ned på kommuneniveau.
- 03** Erhvervsstyrelsen SKAL – ikke blot kan – beslutte, at et SE-selskab opløses, hvis kravet om sammenfald mellem hjemsted og hovedkontor ikke afhjælpes inden en frist fastsat af styrelsen.
- 04** Afgørelser efter SE-loven § 15 og afgørelser om fastsættelse af frister kan ikke påklages til Erhvervsankenævnet, men skal indbringes for domstolene, og domstolsprøvelsen har opsættende virkning efter forordningens artikel 64, stk. 3.
- 05** Begrebet »hovedkontor« er et EU-retligt begreb, som efter forarbejderne ikke kan gives et specifikt dansk indhold, og fortolkningsspørgsmål må i sidste instans afgøres af EU-Domstolen.

-
- 06** Danmark har udnyttet forordningens artikel 2, stk. 5, således at et selskab uden hovedkontor i EU/EØS kan deltage i stiftelsen af et SE-selskab med dansk hjemsted, hvis det er stiftet efter en medlemsstats ret, har vedtægtsmæssigt hjemsted samme sted og har faktisk og vedvarende tilknytning til en medlemsstats erhvervsliv.
-
- 07** Et SE-selskab kan ikke registreres, før medarbejderindflydelsesspørgsmålet er afklaret – enten ved aftale, ved forhandlingsorganets beslutning om ikke at forhandle, eller ved forhandlingsperiodens udløb.
-
- 08** Flytning af et SE-selskabs vedtægtsmæssige hjemsted bevirker hverken opløsning af selskabet eller stiftelse af en ny juridisk person, jf. forordningens artikel 8, stk. 1.
-
- 09** Erhvervsankenævnet har fastslået, at et almindeligt kapitalselskab, der er slettet efter grænseoverskridende hjemstedsflytning ud af landet, ikke kan genindtræde i sit tidligere CVR-nummer ved en senere tilbageflytning – identitetskontinuiteten gælder den enkelte transaktion, ikke på tværs af to selvstændige flytninger.
-
- 10** Medbestemmelse i SE-selskabet indtræder efter referencebestemmelserne ved omdannelse uden tærskel, ved fusion når mindst 25 pct. af medarbejderne var omfattet, og ved holding- eller datter-SE når mindst 50 pct. var omfattet.
-
- 11** Under tærsklerne kræves en positiv beslutning i det særlige forhandlingsorgan, før referencebestemmelsernes medbestemmelsesregler finder anvendelse.
-
- 12** Ved omdannelse skal aftalen sikre mindst samme niveau for ALLE aspekter af medarbejderindflydelse, herunder processuelle elementer som en særskilt valgprocedure for fagforeningsrepræsentanter (C-677/20, SAP SE).
-
- 13** Retten til en bevaret særskilt valgprocedure skal udstrækkes til samtlige medarbejdere og fagforeninger i SE-koncernen, ikke kun til dem i omdannelsesstaten.
-
- 14** Der er ingen pligt til efterfølgende at indlede forhandlinger om medarbejderindflydelse i et SE-selskab, der blev stiftet og registreret af medarbejderløse selskaber, selv om det senere erhverver datterselskaber med ansatte (C-706/22, O Holding SE).
-
- 15** Direktivets misbrugsklausul pålægger ikke i sig selv en genforhandlingspligt, men de nationale retter skal prøve, om der foreligger misbrug ud fra objektive og subjektive kriterier.
-
- 16** Repræsentationsorganet skal 4 år efter nedsættelsen tage stilling til, om der er behov for at indlede forhandlinger om en aftale, og fortsætter ellers uændret.
-
- 17** Aktionærer, der på generalforsamlingen har modsat sig fusion eller hjemstedsflytning, kan kræve deres aktier indløst inden 4 uger, og Erhvervsstyrelsens attest kan først udstedes, når der er stillet betryggende sikkerhed for aktiernes værdi.
-
- 18** Erhvervsstyrelsens registreringspraksis er formalistisk: mangler i selve stiftelsesgrundlaget kan ikke berigtiges efterfølgende, mens berigtigelsesadgang skal indrømmes, hvor manglen kan afhjælpes.
-

- 19** Skatterådet har bekræftet, at hverken omdannelse af et aktieselskab til et SE-selskab eller efterfølgende flytning af SE-selskabets vedtægtsmæssige hjemsted i sig selv udløser dansk beskatning eller underskudsbegrænsning for danske filialer.

Retskildehierarkiet: forordningen, SE-loven og den subsidiære aktieselskabsret

§ 1

SE-selskabet er en europæisk selskabsform, der findes i dansk ret i kraft af Rådets forordning (EF) nr. 2157/2001 om statut for det europæiske selskab. [SE-loven § 1](#) afgrænser lovens rækkevidde:

»De bestemmelser, som er fastsat i denne lov, finder anvendelse på alle europæiske aktieselskaber (SE-selskaber) med vedtægtsmæssigt hjemsted her i landet samt på selskaber, der deltager i stiftelsen af et SE-selskab.«

Anvendelsesområdet er altså dobbelt: både det færdige SE-selskab med dansk hjemsted OG danske selskaber, der optræder som deltagende selskaber i en stiftelse – også når det færdige SE-selskab skal have hjemsted i en anden medlemsstat.

Den afgørende systematik ligger i [artikel 9 i SE-forordningen](#), der opstiller et retskildehierarki. Lovforarbejderne til SE-loven forklarer konsekvensen i klare vendinger:

»Retskildehierarkiet indebærer, at i det omfang der ikke er bestemmelser i SE-forordningen om det pågældende forhold eller i SE-selskabets vedtægter, når SE-forordningen udtrykkeligt tillader det, så gælder den nationale lovgivning om SE-selskaber i den medlemsstat, hvor SE-selskabet har vedtægtsmæssigt hjemsted. [...] Løser medlemsstatens lovgivning om SE-selskaber ikke spørgsmålet, gælder medlemsstatens almindelige aktieselskabslovgivning.«

Forarbejderne understreger samtidig den begrænsning, der ligger i forordningens artikel 10: »Det indebærer, at det ikke er muligt for en medlemsstat, hvis det ikke følger af SE-forordningen, at regulere forhold særligt vedrørende SE-selskaber.« Danmark kan altså ikke frit lovgive om SE-selskaber; SE-loven udfylder alene de rum, forordningen udtrykkeligt overlader til medlemsstaterne.

I praksis betyder hierarkiet, at hele selskabslovens apparat – om stiftelse, ledelse, kapital, opløsning, tvangsopløsning og genoptagelse – gælder subsidiært for et dansk SE-selskab. Det fremgår også direkte af [SE-loven § 23](#) om tvangsbøder, der udtrykkeligt henviser til »den lovgivning, som i medfør af forordningens artikel 9, stk. 1, litra c, ii, finder samme anvendelse på SE-selskaber som på aktieselskaber«. Endelig fastslår [SE-loven § 2](#), at kapitalen skal angives i danske kroner eller euro.

En særlig følge af artikel 9, stk. 3, er, at branchespecifik regulering slår fuldt igennem. Forarbejderne fremhæver, at »økonomi- og erhvervsministeren i henhold til lov om finansiel virksomhed skal godkende en fusion med deltagelse af et finansielt SE-selskab«. Skatteret, konkurrenceret, immaterialret og insolvensret ligger helt uden for forordningen og reguleres af de almindelige regler.

LOV

[SE-loven § 1](#)

[SE-loven § 2](#)

[SE-loven § 23, stk. 1, 2](#)

§ 2 De fire stiftelsesmåder og kravet om et grænseoverskridende element

[SE-forordningens artikel 2](#) opregner udtømmende fire måder at etablere et SE-selskab på, og fælles for dem alle er et krav om et grænseoverskridende element:

Stiftelsesmåde	Deltagerkreds	Grænseoverskridende krav
Fusion (art. 2, stk. 1)	Aktieselskaber, jf. bilag I	Mindst to selskaber hører under forskellige medlemsstaters lovgivning
Holding-SE (art. 2, stk. 2)	Aktie- og anpartsselskaber, jf. bilag II	Forskellige medlemsstaters ret, ELLER i mindst 2 år datterselskab/filial i anden medlemsstat
Datter-SE (art. 2, stk. 3)	Selskaber efter traktatens selskabsbegreb samt andre juridiske enheder	Som holding-SE
Omdannelse (art. 2, stk. 4)	Ét aktieselskab	Selskabet har i mindst 2 år haft et datterselskab under en anden medlemsstats ret

Forarbejderne til SE-loven sammenfatter det grænseoverskridende krav således: »Ved stiftelsen skal der således indgå mindst to selskaber eller juridiske enheder, som henhører under forskellige medlemsstaters lovgivning, og som har deres vedtægtsmæssige hjemsted i EU.« Hertil kommer, at et SE-selskab selv kan stifte datter-SE'er.

Omdannelsesvejen har en særlig retsvirkning, som er central i praksis: efter [SE-forordningens artikel 66](#) kan et SE-selskab omdannes tilbage til et nationalt aktieselskab, men først 2 år efter registreringen og efter godkendelse af de to første årsregnskaber – og omdannelsen »giver ikke anledning til, at selskabet opløses, eller at der stiftes en ny juridisk person«. Den tilsvarende regel gælder ved omdannelse *til* et SE-selskab (art. 37, stk. 2).

Denne identitetskontinuitet blev afgørende i **SKM2019.266.SR**, hvor Skatterådet behandlede en Brexit-motiveret omstrukturering. To engelske PLC'er blev omdannet til SE-selskaber ved fusion med tomme irske selskaber, hvorefter det vedtægtsmæssige hjemsted skulle flyttes til et andet EU-land for at bevare koncernens EU-autorisation på forsikringsområdet. Skatterådet bekræftede i **SKM2019.266.SR**, at hverken omdannelsen eller den efterfølgende hjemstedsflytning udløste dansk beskatning eller fortabelse af de danske filialers fremførbare underskud, netop fordi selskabet forblev den samme juridiske enhed. Afgørelsen illustrerer det praktiske hovedmotiv for at bruge SE-formen: den er redskabet til at flytte et selskab over grænsen uden at bryde dets identitet.

At deltagerkredsen skal have retsevne på stiftelsestidspunktet, følger af almindelige selskabsretlige principper. Erhvervsankenævnet fastslog allerede i [02-176.381](#), at et selskab under stiftelse ikke kan optræde som medstifter – heller ikke når det kun tegner en fjerdedel af kapitalen – fordi selskabet først ved registreringen bliver en juridisk person. Samme princip førte i [2015-6306](#) til, at et selskab stiftet af en stifter uden retsevne blev oversendt til tvangsopløsning, og at genoptagelse var udelukket, fordi manglen var en »oprindelig mangel i stiftelsesgrundlaget, som ikke kan berigtiges«.

LOV

[SE-loven § 1](#)

PRAKSIS

Skatterådet · Omdannelse af SE-selskab og hjemstedsskifte udløser ikke beskatning eller underskudsbegrænsning

22.05.2019

Erhvervsankenævnet · Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne

29.03.2016

Erhvervsankenævnet · Selskab under stiftelse kan ikke deltage som medstifter af nyt aktieselskab – registrering nægtet

10.12.2002

§ 3 SE-loven § 4: adgang for selskaber uden hovedkontor i EU/EØS

SE-forordningens artikel 2, stk. 5 overlader det til den enkelte medlemsstat at bestemme, om selskaber uden hovedkontor i Fællesskabet må deltage i en SE-stiftelse. Danmark har udnyttet muligheden i SE-loven § 4, hvorefter et sådant selskab kan deltage i stiftelsen af et SE-selskab med dansk hjemsted, hvis det

1. er stiftet i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning,
2. har sit vedtægtsmæssige hjemsted i samme medlemsstat, og
3. har en faktisk og vedvarende tilknytning til erhvervslivet i en medlemsstat.

Lovforarbejderne begrundet valget med et lighedshensyn til den nationale selskabsret. Efter dagældende ret kunne et selskab med registreret hjemsted inden for EU/EØS, men hovedkontor uden for området, stifte et dansk aktieselskab, og under moderniseringen af selskabslovene blev bopælskravet til stiftere ophævet. Forarbejderne konkluderer:

»Der ses ikke at være grunde til at behandle selskaber med hovedkontoret beliggende uden for EU eller EØS anderledes ved stiftelsen af et SE-selskab.«

Bestemmelsen rækker på tværs af stiftelsesmåderne. Efter forarbejderne får aktieselskaber med hovedkontor uden for EU/EØS adgang til at deltage i fusionsstiftelse (art. 2, stk. 1), aktie- og anpartsselskaber til holding-SE (art. 2, stk. 2), og selskaber samt andre juridiske enheder til datter-SE (art. 2, stk. 3).

Tilknytningskravets indhold er hentet fra forordningens betragtning nr. 23, som forarbejderne gengiver: tilknytningen foreligger navnlig, »hvis selskabet har et forretningssted i en medlemsstat og driver virksomhed herfra«. Kravene svarer efter forarbejderne »i vidt omfang« til de krav, dansk aktieselskabsret hidtil har stillet, og de bygger begge på princippet om fri etablering.

Dokumentationskravet er udtrykkeligt reguleret. Efter anmeldelsesbekendtgørelsen § 64, stk. 2, nr. 2 skal anmeldelsen vedlægges »officielt bevis for, at stiftelsesbetingelserne i henhold til SE-forordningens art. 2 og eventuelt § 4 i SE-loven er opfyldt«. Forarbejderne præciserer, at selskaberne herefter må dokumentere, at de er stiftet efter en medlemsstats lovgivning, at det vedtægtsmæssige hjemsted ligger i samme medlemsstat, og at der foreligger faktisk og vedvarende erhvervsmæssig tilknytning.

At et selskab registreret uden for EU/EØS ikke uden videre kan indgå i en dansk selskabsretlig omstrukturering, illustreres historisk af Erhvervsankenævnets kendelse i 00-176.261, hvor et dansk ApS ikke kunne fusionere med sit engelske moderselskab registreret på Jersey. Nævnet lagde vægt på, at iagttagelse af de danske fusionsregler ikke ville medføre, at det indskydende udenlandske selskab ophørte, idet dette beror på registreringsstedets regler. Netop denne type barriere er, hvad SE-formen og senere de grænseoverskridende omstrukturingsregler skulle løse.

LOV

Anmeldelsesbekendtgørelsen § 64, stk. 2

SE-loven § 4

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Grænseoverskridende fusion mellem dansk ApS og engelsk selskab på Jersey 04.04.2001 kunne ikke offentliggøres efter anpartsselskabsloven

§ 4 Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed – anmeldelseskrav og registreringsnægtelse

SE-loven § 16 udpeger Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed:

»Erhvervsstyrelsen skal forestå registreringen af SE-selskaber med vedtægtsmæssigt hjemsted her i landet og skal varetage de opgaver, der er nævnt i SE-forordningens artikel 68, stk. 2.«

Forarbejderne udfolder, hvad udpegningen efter [artikel 68, stk. 2](#) konkret indebærer. Erhvervsstyrelsen bliver kompetent myndighed til at:

- udstede attest ved et SE-selskabs flytning af hjemsted (art. 8, stk. 8),
- udstede attest ved stiftelse ved fusion samt kontrollere fusionens lovlighed og modtage fusionsplanen (art. 25, stk. 2, og art. 26),
- indkalde og kræve generalforsamlingen indkaldt efter de nationale aktieselskabsregler (art. 54, stk. 2, og art. 55, stk. 3), og
- træffe passende foranstaltninger, når hjemsted og hovedkontor ikke ligger i samme medlemsstat (art. 64).

De konkrete anmeldelseskrav er fastsat i [anmeldelsesbekendtgørelsen § 64](#), der kræver oplysning om bl.a. navn, hjemstedskommune, tegningsregel, kapital og ledelse, og som ud over stiftelsesdokument og vedtægter kræver »dokumentation for ordninger om medarbejderindflydelse« og – ved holding-SE – bevis efter forordningens artikel 33, stk. 5. Spejlvendt regulerer [§ 65](#) den situation, hvor et dansk selskab deltager i stiftelsen af et SE-selskab med hjemsted i et andet EU-/EØS-land: her skal anmeldelsen ved fusion vedlægges en erklæring fra ledelsen om, at betingelserne i [SE-loven § 5](#) om aktionærindløsning er opfyldt, og meddelelse om den udenlandske registrering skal nå Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter. [§ 68](#) regulerer tilbageomdannelse til aktieselskab og kræver omdannelsesplan samt vurderingsmands attest efter forordningens artikel 66, stk. 5.

Erhvervsstyrelsens registreringspraksis for kapitalselskaber – som i kraft af artikel 9, stk. 1, litra c, nr. ii, slår igennem over for SE-selskaber – er udpræget formalistisk, når manglen ligger i selve stiftelsesgrundlaget. I [19/06088](#) stadfæstede Erhvervsankenævnet et afslag, fordi stiftelsesdokumentet ikke var underskrevet; underskriften er et generelt gyldighedskriterium, og manglen kunne ikke afhjælpes efter anmeldelsestidspunktet. I [20/09038](#) blev afslaget stadfæstet, fordi datoen for stiftelsens regnskabsmæssige virkning ikke fremgik af dokumentet – en mangel i stiftelsesgrundlaget, der kun kunne løses ved en helt ny stiftelse.

Omvendt sætter ankenævnet grænser, hvor styrelsen anlægger for strenge dokumentationskrav. I [23/07043](#) ændrede nævnet et afslag og påpegede, at kravene til dokumentation for faktisk ledelse skal ses i lyset af selskabets karakter – her et nystiftet holdingselskab uden ansatte. Og i [22/14122](#) hjemviste nævnet en sag, fordi styrelsen ikke havde givet adgang til at berigtige ukorrekte oplysninger, som lovforarbejderne forudsætter.

Endelig gælder en klar kompetencegrænse: Erhvervsstyrelsen er registreringsmyndighed, ikke bevisdomstol. I [2016-1639](#) blev registrering af en fusion nægtet, fordi der var berettiget tvivl om ejerskabet til de udslagsgivende aktier, og i [2015-7661](#) blev en omdannelse nægtet af samme grund. Nyere praksis følger samme linje, jf. [24/12224](#), hvor en tvist om ejerforhold og påstået dokumentfalsk blev henvist til domstolene.

LOV

[Anmeldelsesbekendtgørelsen § 64](#)[Anmeldelsesbekendtgørelsen § 65](#)[Anmeldelsesbekendtgørelsen § 68](#)[SE-loven § 5](#)[SE-loven § 16](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens henvisning til domstolene ved tvist om ejerforhold og påstået dokumentfalsk

24.04.2025

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet omstøder Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse grundet utilstrækkelig dokumentation for faktisk ledelse	06.12.2023
Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende mulighed for berigtigelse af direktørs bopælsadresse	22.12.2022
Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse pga. mangler i stiftelsesdokumentet	14.06.2021
Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på selskabsregistrering – stiftelsesdokument manglede gyldig underskrift	31.03.2020
Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnets stadfæstelse af registreringsnægtelse af fusion grundet tvivl om aktieejerskab	26.04.2017
Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af omdannelse fra aktieselskab til anpartsselskab grundet tvivl om ejerforhold	04.04.2016

§ 5 Sammenfald mellem vedtægtsmæssigt hjemsted og hovedkontor – pligtsmæssig opløsning efter § 15

[SE-forordningens artikel 7](#) kræver, at det vedtægtsmæssige hjemsted ligger i samme medlemsstat som hovedkontoret, og giver medlemsstaterne adgang til at kræve sammenfald ned på samme sted. Danmark har udnyttet denne adgang i [SE-loven § 3](#):

»Et SE-selskabs hovedkontor skal være beliggende i den kommune her i landet, hvor SE-selskabet har vedtægtsmæssigt hjemsted.«

Sanktionen ved brud på det tværnationale krav er reguleret i [SE-loven § 15, stk. 1](#), der gennemfører [forordningens artikel 64](#):

»Erhvervsstyrelsen skal beslutte, at et SE-selskab skal opløses, om fornødent efter § 226 i selskabsloven, hvis SE-selskabet ikke opfylder kravet i SE-forordningen om at have sit vedtægtsmæssige hjemsted og hovedkontor i samme medlemsstat og forholdet ikke afhjælpes inden udløbet af en frist, der fastsættes af Erhvervsstyrelsen.«

Bemærk pligtformen. Forarbejderne bekræfter, at bestemmelsen er udformet efter forbillede i den dagældende aktieselskabslovs § 118 om tvangsopløsning, og at ændringen i 2009 alene var en konsekvensændring: henvisningen til aktieselskabslovens § 117 blev erstattet af en henvisning til [selskabsloven § 226](#).

Forarbejderne rummer tre fortolkningsbidrag af blivende værdi.

For det første om afhjælpningen: selskabet kan enten flytte hovedkontoret tilbage til Danmark eller flytte det vedtægtsmæssige hjemsted efter proceduren i artikel 8. Om fristen hedder det:

»Tidsfristen bør fastsættes under behørig hensynstagen til, hvor lang tid en sådan flytning kan forventes at tage. I praksis fastsættes fristen vedrørende aktieselskabslovens § 118 til 4 uger, men under hensynstagen til SE-selskabers europæiske dimension kan der være behov for en længere frist.«

For det andet om begrebet »hovedkontor«. Forarbejderne anlægger en udpræget tilbageholdende linje:

»Efter dansk ret er selskabets hovedkontor det sted, hvorfra selskabet faktisk ledes. I SE-forordningen angives ikke nærmere, hvad der skal forstås ved begrebet »hovedkontor«. [...] Der er endvidere tale om et EU-retligt begreb [...], hvorfor det ikke er muligt at give begrebet et specifikt dansk indhold. I sidste instans må fortolkningsspørgsmål vedrørende dette begreb afgøres af EF-domstolen.«

For det tredje om rækkevidden: artikel 64 og dermed § 15, stk. 1, angår alene det tværnationale misforhold. Har et SE-selskab hovedkontor i en anden *dansk* kommune end det vedtægtsmæssige hjemsted, jf. § 3, gælder efter forarbejderne »de regler, der gælder aktieselskaber i samme situation«.

Efter forordningens artikel 63 er SE-selskabet med hensyn til opløsning, likvidation og konkurs omfattet af de regler, der ville gælde for et nationalt aktieselskab. Forarbejderne udleder heraf, at SE-selskabet under tvangsopløsning skal beholde sit navn med tilføjelsen »under tvangsopløsning«, at der skal udstedes proklama ved likvidation, og at reglerne om genoptagelse finder tilsvarende anvendelse. Praksis om genoptagelse af almindelige kapitalselskaber er derfor direkte relevant – jf. [22/14144](#), hvor genoptagelse blev nægtet efter overskridelse af berigtigelsesfristen, og [24/00693](#), hvor de forhold, der begrundede tvangsopløsningen, ikke var berigtiget senest samtidig med genoptagelsesbeslutningen. Omvendt blev en afgørelse hjemvist i [23/13991](#), fordi styrelsen havde anvendt forkert hjemmel.

LOV	SE-loven § 3	SE-loven § 15, stk. 1	Selskabsloven § 226
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende berigtigelse af årsrapport og kapitalerklæring 06.03.2025 Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af sag om genoptagelse af selskab under tvangsopløsning grundet forkert hjemmel og fejlagtig afvisning pba. vedtægtsuoverensstemmelser 01.05.2024 Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af genoptagelse for KL IVS grundet overskridelse af berigtigelsesfrist 10.02.2023		

Opløsning ved manglende registrering af reelle ejere – § 15, stk. 2 og § 6 3

Ved ændringsloven om reelle ejere som følge af 5. hvidvaskdirektiv (lovforslag [L 205 \(2018-19\)](#), i kraft 1. juli 2019) blev der indsat to nye stykker i [SE-loven § 15](#). Efter [stk. 2](#) kan Erhvervsstyrelsen anmode skifteretten om at opløse et SE-selskab, der ikke har registreret oplysninger om reelle ejere eller har foretaget mangelfuld registrering, og efter [stk. 3](#) gælder det samme, hvis dokumentationen for oplysningerne ikke er opbevaret eller er mangelfuld. Opløsningen gennemføres efter [selskabslovens §§ 226-229](#) »med de fornødne afvigelser under hensyn til SE-selskabets særlige karakter«.

Forarbejderne forklarer, hvorfor bestemmelserne blev skrevet ind i SE-loven, selv om selskabslovens § 225 allerede fandt anvendelse via forordningens artikel 9:

»Da reglerne om reelle ejere er indført i SE-loven, og for at der ikke skal være tvivl om, hvilke sanktioner, der kan finde anvendelse, er det dog fundet hensigtsmæssigt, at muligheden for tvangsopløsning som følge af manglende efterlevelse af reglerne om reelle ejere, indføres i SE-loven. Selskabslovens § 225 finder dog som udgangspunkt anvendelse, medmindre andet er fastsat i SE-loven.«

Forarbejderne definerer, hvad der udgør en mangelfuld registrering: det er »hvis der eksempelvis blot er registreret en reel ejer, men en senere kontrol klarlægger, at der er yderligere reelle ejere, eller at det ikke er den korrekte person som er registreret som reel ejer«, ligesom en forkert adresse eller et forkert navn tæller med. Om dokumentationen hedder det, at det er mangelfuldt, hvis selskabet har registreret, at det ingen reelle ejere har, uden at kunne dokumentere, at »det har udtømt alle rimelige identifikationsmuligheder«.

Afgørende for retssikkerheden er, at forarbejderne udtrykkeligt forudsætter en berigtigelsesadgang, før sagen oversendes til skifteretten, og en genoptagelsesadgang efter oversendelsen, jf. selskabslovens § 232. Netop denne

berigtigelsesadgang var afgørende i [23/03652](#), hvor Erhvervsankenævnet ophævede et afslag på genoptagelse. Styrelsen havde krævet, at selskabet fremlagde de *historiske* identifikationsforsøg fra 2017, mens nævnet med henvisning til forarbejderne fastslog, at selskabet skulle have adgang til at berigtige ved en »forny et indhentning af oplysninger«:

»I sager, hvor et kapitalsekskab påtænkes oversendt til tvangsopløsning, vil selskabet [...] få mulighed for at berigtige forholdet, dvs. foretage en forny et indhentning af oplysninger om deres reelle ejere og opbevare dokumentationen herfor, inden sagen oversendes til skifteretten.«

Afgørelsen viser den systematiske sondring i praksis: mangler i stiftelsesgrundlaget er uhelbredelige, mens efterfølgende registrerings- og dokumentationsmangler skal kunne berigtiges.

Vær opmærksom på ikke-konsolideret lovgivning. SE-loven er senest konsolideret i lovbekendtgørelsen af 13. juli 2019, og der foreligger tre vedtagne ændringer, som endnu ikke er rullet ind i teksten. [Lov nr. 710 af 20. juni 2025](#) undtager reelle ejere fra offentliggørelse i CVR ved at indsætte »bortset fra reelle ejere« i [SE-loven § 17, stk. 3 og 4](#), og ændrer bemyndigelsen i [§ 17, stk. 2](#) fra »offentliggørelse i forbindelse med anmeldelsen« til »tilgængelighed og offentliggørelse af registreringspligtige oplysninger«, så styrelsen kan fastsætte regler om differentieret adgang for kompetente myndigheder, forpligtede enheder og personer med legitim interesse. Endelig er »Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet« i [§ 17 a, stk. 6 og 7](#), med virkning fra 1. januar 2022 ændret til »Hvidvasksekretariatet«.

LOV

[SE-loven § 15, stk. 2, 3](#)[SE-loven § 17, stk. 2-4](#)[Selskabsloven § 226](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af sag om genoptagelse af AA ApS efter tvangsopløsning grundet manglende dokumentation for reelle ejere 01.12.2023

§ 7 Grænseoverskridende hjemstedsflytning (Sitzverlegung) og selskabsretlig identitet

SE-formens største praktiske fortrin er adgangen til at flytte det vedtægtsmæssige hjemsted til en anden medlemsstat uden at bryde selskabets identitet. [SE-forordningens artikel 8, stk. 1](#) fastslår principielt:

»Et SE-selskabs vedtægtsmæssige hjemsted kan flyttes til en anden medlemsstat i overensstemmelse med stk. 2 til 13. Flytning af hjemsted bevirker hverken, at selskabet opløses, eller at der stiftes en ny juridisk person.«

Proceduren er detaljeret: ledelsen udarbejder en flytteplan, der bl.a. skal angive »eventuelle følger af flytningen for medarbejderindflydelsen i SE-selskabet« (art. 8, stk. 2, litra c), samt en beretning om de juridiske og økonomiske aspekter. Beslutningen kan tidligst træffes to måneder efter offentliggørelsen, kreditorbeskyttelsen skal godtgøres, og den kompetente myndighed udsteder derefter en attest, der er »det endelige bevis« på, at alle forudgående formaliteter er opfyldt. Flytningen får virkning fra registreringen i tilflytningsstaten, og et selskab under opløsning, likvidation eller konkurs kan slet ikke flytte (art. 8, stk. 15).

De danske anmeldelseskrav følger heraf: ved indflytning kræves efter [anmeldelsesbekendtgørelsen § 66](#) flytteplan, beretning, myndighedsattest samt stiftelsesdokument og vedtægter, mens der ved udflytning efter [§ 67](#) kræves flytteplan, protokoludskrift og en erklæring fra ledelsen om, at betingelserne i [SE-loven §§ 6 og 7](#) er opfyldt.

Identitetskontinuiteten er også lagt til grund skatteretligt. I [SKM2019.266.SR](#) begrundede Skattestyrelsen svaret netop med, at »der er tale om en selskabsretlig hjemstedsflytning, der ikke medfører stiftelse af et nyt selskab«, hvorfor der hverken skete ejerskifte efter selskabsskattelovens § 12 D eller fortabelse af de danske filialers underskud. Parallelt hermed har Skatterådet i [SKM2020.352.SR](#), [SKM2022.139.SR](#) og [SKM2022.141.SR](#) behandlet den skattemæssige side af grænseoverskridende hjemstedsflytning for almindelige kapitalselskaber. *(De skatte- og exitbeskatningsmæssige konsekvenser hører systematisk under skattefri-omstrukturering og retmæssig-ejer.)*

Et vigtigt forbehold følger af Erhvervsankenævnets kendelse i [23/07893](#), der ganske vist angik et anpartsselskab under selskabslovens regler om grænseoverskridende hjemstedsflytning, men som illustrerer identitetsprincippet grænse. Et selskab stiftet i Danmark i 1998 flyttede i 2020 sit hjemsted til Luxembourg og blev slettet med status »opløst efter grænseoverskridende hjemstedsflytning«. Da det i 2023 flyttede tilbage, tildelte Erhvervsstyrelsen et nyt CVR-nummer. Styrelsen anførte:

»Det er Erhvervsstyrelsens opfattelse, at hjemlen til at flytte den samme juridiske enhed fra Danmark til et andet EU/EØS-land eller omvendt er knyttet op på den enkelte transaktion, og at der således ikke er udtrykkelig hjemmel til at genoptage et selskab, der er ophørt som juridisk enhed i forbindelse med en tidligere grænseoverskridende hjemstedsflytning.«

Ankenævnet stadfæstede: selv om selskabet forbliver den samme juridiske enhed *under* selve flytteprocessen, fandtes der efter udflytningen ikke længere et dansk selskab med det oprindelige CVR-nummer. Skattemæssige hensyn kunne ikke føre til en anden selskabsretlig vurdering – det er »et anliggende for lovgivningsmagten«. For et SE-selskab, hvor selskabet netop ikke ophører ved flytningen, må resultatet være et andet ved den enkelte flytning; men kendelsen viser, at CVR-nummeret ikke i sig selv er bærer af identiteten.

Den bagvedliggende EU-retlige ramme er etableringsfriheden. EU-Domstolen fastslog i [C-106/16](#) (Polbud), at [artikel 49](#) og [54 TEUF](#) finder anvendelse på flytning af det vedtægtsmæssige hjemsted alene – uden flytning af det faktiske hovedsæde – og at et generelt likvidationskrav er uforholdsmæssigt, fordi det tager form af en generel misbrugsformodning:

»den blotte omstændighed, at et selskab flytter sit hjemsted til en anden medlemsstat, [kan] ikke danne grundlag for en generel formodning for, at der er tale om svig«

Dommen belyser kontrasten til SE-formen: hvad Polbud måtte procedere sig til, giver SE-forordningens artikel 8 direkte hjemmel til. Om skattemæssig underskudsbehandling ved flytning af det faktiske hovedsæde se [C-405/18](#) (AURES Holdings).

LOV	Anmeldelsesbekendtgørelsen § 66	Anmeldelsesbekendtgørelsen § 67	SE-loven § 6
PRAKSIS	EU-Domstolen · Grænseoverskridende flytning af selskabers hovedsæde og adgang til fradrag for tidligere skattemæssige underskud		
	27.02.2020		
	EU-Domstolen · Grænseoverskridende omdannelse af selskab: Forbud mod tvungen likvidation ved flytning af vedtægtsmæssigt hjemsted (Polbud)		
	24.10.2017		
	Skatterådet · Skattefrihed ved flytning af dansk ejendomsselskabs hjemsted		
	25.03.2022		
	Skatterådet · Skattefrit likvidationsprovenu efter selskabs flytning		
	25.03.2022		
	Skatterådet · Grænseoverskridende hjemstedsflytning af holdingselskab medfører ikke avancebeskatning		
	01.09.2020		
	Skatterådet · Omdannelse af SE-selskab og hjemstedsskifte udløser ikke beskatning eller underskudsbegrænsning		
	22.05.2019		

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af tildeling af nyt CVR-nummer ved tilbageflytning af selskab fra udlandet (grænseoverskridende hjemstedsflytning) 01.12.2023

Medarbejderindflydelse: det særlige forhandlingsorgan og aftalen efter § 11

§ 8

Medarbejderindflydelsen er den praktisk vanskeligste del af en SE-stiftelse – og den er en registreringsbetingelse. [SE-forordningens artikel 12, stk. 2](#) er ubetinget:

»Et SE-selskab kan ikke registreres, medmindre der er indgået en aftale om ordninger for medarbejderindflydelse i henhold til artikel 4 i direktiv [2001/86/EF], eller der er truffet afgørelse i henhold til [dette] direktivs artikel 3, stk. 6, eller forhandlingsperioden i henhold til nævnte direktivs artikel 5 er udløbet, uden at der er indgået nogen aftale.«

Direktiv 2001/86/EF er gennemført ved lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber. Efter [§ 1](#) gælder loven ved stiftelse af SE-selskaber med vedtægtsmæssigt hjemsted i Danmark og for SE-selskaber med dansk hjemsted, mens en delmængde af bestemmelserne tillige gælder danske selskaber, der deltager i stiftelsen af et SE-selskab med hjemsted i udlandet, danske datterselskaber af SE-selskaber og danske bedrifter.

[§ 2](#) definerer nøglebegreberne. Medarbejderindflydelse er samlebegrebet for »enhver ordning, herunder information, høring og medbestemmelse«. Medbestemmelse er snævrere og defineres i [stk. 11](#) som retten til at vælge eller udpege medlemmer af tilsyns- eller administrationsorganet, henholdsvis anbefale eller modsætte sig udnævnelsen. Forarbejderne præciserer, at »når der i lovforslaget står tilsyns- eller administrationsorganet, vil det således være bestyrelsen i danske aktieselskaber«, og at begrebet »medarbejder« er valgt for at spejle forordningens sprogbrug uden at fravige det arbejdsretlige lønmodtagerbegreb – selvstændigt næringsdrivende og typisk direktionsmedlemmer falder udenfor. Kun selskaber, der *direkte* indgår i stiftelsen, er »deltagende selskaber«; hverken moder- eller datterselskaber tæller med.

Proceduren følger et fast forløb. Efter [§ 4](#) skal der oprettes et særligt forhandlingsorgan, der repræsenterer medarbejderne i de deltagende selskaber og de berørte datterselskaber og bedrifter. Efter [§ 11](#) kan forhandlingsorganet forhandle med de deltagende selskaber om en skriftlig aftale om ordninger for medarbejderindflydelse. Aftalens minimumsindhold er reguleret i [direktivets artikel 4, stk. 2](#), der bl.a. kræver stillingtagen til repræsentationsorganets sammensætning og beføjelser, mødehyppighed, midler, eventuelle medbestemmelsesordninger og – i litra h – »tilfælde, hvor aftalen bør genforhandles, og genforhandlingsproceduren«.

Lovforarbejderne beskriver rammerne præcist:

»Forhandlingerne skal afsluttes efter 6 måneder, men der er mulighed for at udvide forhandlingsperioden til 1 år, hvis parterne er enige herom. Forhandlingsorganet kan træffe beslutning med simpelt flertal. Hvis forhandlingerne indebærer, at der skal tages beslutning om indskrænkning af medbestemmelsesretten, skal mindst to tredjedele af medlemmerne stemme for. Forhandlingsorganet kan med mindst to tredjedele af stemmerne beslutte ikke at indlede forhandlinger eller at afbryde disse.«

Opnås ingen aftale, nedsættes et repræsentationsorgan efter lovens kapitel 3 med krav på mindst ét årligt møde med SE-selskabets kompetente organ og adgang til ekstraordinære møder ved »ganske særlige omstændigheder, fx lukning af bedrifter og virksomheder«.

Dynamikken er sikret ved § 24: 4 år efter nedsættelsen skal repræsentationsorganet overveje, om der er behov for at indlede forhandlinger om en aftale efter § 11, eller om det skal fortsætte som hidtil. Når ingen aftale inden fristens udløb, fortsætter repræsentationsorganet uændret. Denne 4-årsrevurdering er den eneste indbyggede periodiske genåbning af spørgsmålet – hvilket, som næste afsnit viser, har haft direkte betydning for EU-Domstolens afgrænsning af genforhandlingspligten.

LOV

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 1

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 2

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 4

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 11

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 24

§ 9 Før- og efter-princippet: 25 pct.- og 50 pct.-tærsklerne i § 32

Hvis parterne ikke når til enighed, træder referencebestemmelserne i lovens kapitel 4 i kraft. Kernen er § 32, der gennemfører [direktivets artikel 7, stk. 2](#). Bestemmelsen opstiller en tredeling:

Stiftelsesmåde	Betingelse for medbestemmelse efter kapitel 4
Omdannelse (§ 32, stk. 1, nr. 1)	Ingen tærskel – det er nok, at medbestemmelse fandt anvendelse i det omdannede selskab
Fusion (§ 32, stk. 1, nr. 2)	Medbestemmelse omfattede mindst 25 pct. af medarbejderne i alle deltagende selskaber – ellers kræves beslutning i det særlige forhandlingsorgan
Holding- eller datter-SE (§ 32, stk. 1, nr. 3)	Medbestemmelse omfattede mindst 50 pct. af medarbejderne – ellers kræves beslutning i det særlige forhandlingsorgan

Forarbejderne til § 32 forklarer logikken:

»Hvis stiftelsen af SE-selskabet sker ved fusion og mindre end 25 % af de samlede antal medarbejdere i alle de deltagende selskaber havde adgang til medbestemmelse, eller hvis SE-selskabet stiftes som et holding- eller datterselskab og mindre end 50 % af de samlede antal medarbejdere i alle de deltagende selskaber havde adgang til medbestemmelse, er en beslutning i det særlige forhandlingsorgan om, at der skal være medbestemmelse i SE-selskabet, dog nødvendig for, at reglerne i dette kapitel finder anvendelse.«

Efter § 32, stk. 2 skal de deltagende selskaber underrettes om forhandlingsorganets beslutninger.

Den bærende retspolitiske idé er »før- og efter-princippet«, som direktivets præambel – gengivet i lovforarbejderne – udtrykker således:

»Med henblik på at fremme Fællesskabets arbejdsmarkedsmæssige og sociale mål skal der fastsættes særlige bestemmelser om navnlig medarbejderindflydelse, som tager sigte på at sikre, at stiftelse af et SE-selskab ikke medfører, at eksisterende praksis for medarbejderindflydelse i de selskaber, der deltager i stiftelsen af et SE-selskab, fortabes eller indskrænkes.«

Og videre: »Hvis og når der består ret til medbestemmelse i et eller flere selskaber, som stifter et SE-selskab, overføres denne ret til SE-selskabet, når dette er stiftet, medmindre parterne bestemmer andet.«

Asymmetrien mellem stiftelsesmåderne er bevidst. Ved omdannelse er der ingen tærskel, fordi risikoen for at miste medbestemmelse er størst her – der er kun ét selskab, og en tærskelberegning ville være meningsløs.

Direktivets 10. betragtning, som EU-Domstolen fremhævede i SAP-sagen, understreger netop, at risikoen for fortabelse er større ved omdannelse end ved de øvrige stiftelsesformer.

Et praktisk vigtigt forbehold: [direktivets artikel 7, stk. 3](#) giver medlemsstaterne adgang til at fravælge referencebestemmelserne ved fusionsstiftelse – en option, der spejles i [SE-forordningens artikel 12, stk. 3](#), hvorefter et SE-selskab i en sådan medlemsstat kun kan registreres, hvis der foreligger en aftale, eller ingen af de deltagende selskaber var omfattet af medbestemmelse. Ved grænseoverskridende SE-stiftelser skal man derfor altid kontrollere den påtænkte hjemstedsstats valg.

Når det gælder rækkevidden af national medbestemmelse, er den territoriale afgrænsning i øvrigt EU-retligt lovlig. I [C-566/15](#) (Erzberger mod TUI) fastslog Store Afdeling, at [artikel 45 TEUF](#) ikke er til hinder for, at Tyskland begrænser stemmeret og valgbarhed til medarbejdere ved driftssteder på tysk område, selv om ca. 80 pct. af koncernens EU-ansatte derved er afskåret fra bestyrelsesrepræsentation:

»Medlemsstaterne, da der ikke er harmoniserings- eller koordineringsforanstaltninger på det pågældende område på EU-plan, kan som udgangspunkt stadig frit fastlægge kriterierne for, at den pågældende situation har tilknytning til deres lovgivnings anvendelsesområde, under forudsætning af at disse kriterier er objektive og ikke medfører uberettiget forskelsbehandling.«

Dommen sætter dermed baggrunden i relief: uden for SE-direktivets område er medbestemmelsen national og territorial. Det er netop SE-regimet, der skaber den grænseoverskridende dimension.

LOV

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 32, stk. 1, 2

PRAKSIS

EU-Domstolen · Tysk medbestemmelse og fri bevægelighed: Begrænsning af medarbejderrepræsentation til nationale arbejdssteder er foreneligt med EU-retten

17.07.2017

§ 10 EU-Domstolens SE-praksis: C-677/20 (SAP SE) og C-706/22 (O Holding SE)

To domme fra EU-Domstolen udgør kernen i den europæiske SE-praksis om medarbejderindflydelse.

C-677/20 (SAP SE) – omdannelse og bevarelse af processuelle rettigheder. SAP var indtil 2014 et tysk aktieselskab, hvor to af de otte medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen skulle være fagforeningsrepræsentanter valgt ved en særskilt valgprocedure. Ved omdannelsen til SE-selskab indgik SAP en indflydelsesaftale, der for en reduceret bestyrelse på 12 medlemmer gav fagforeningerne ret til at foreslå kandidater, men ikke fastholdt den særskilte valgprocedure. IG Metall og ver.di anlagde sag.

Domstolen (Store Afdeling) fandt i [C-677/20](#), at [direktivets artikel 4, stk. 4](#) – kravet om »mindst samme niveau for **alle aspekter** af medarbejderindflydelse« – også omfatter processuelle elementer. Udtrykket er ikke begrænset til det overordnede niveau, men omfatter alle faktorer, der karakteriserer medbestemmelsesmetoden; den særskilte valgprocedure er et processuelt element, der styrker medarbejdernes indflydelse. Domstolen understregede, at artikel 4, stk. 4, ikke er en undtagelses-, men en forstærkningsbestemmelse, og henviste til direktivets 18. betragtning:

»Sikringen af medarbejdernes erhvervede ret til indflydelse på afgørelser i virksomheden er et grundlæggende princip og et erklæret mål.«

Afgørende for praksis er domskonklusionens sidste led: retten til den særskilte valgprocedure kan ikke forbeholdes fagforeningerne i omdannelsesstaten, men skal udstrækkes til alle fagforeninger repræsenteret i SE-selskabet, dets datterselskaber og driftssteder, ligesom alle medarbejdere i SE-koncernen skal have gavn af proceduren. Erhvervede rettigheder skal altså ikke blot bevares, men *europæiseres*.

C-706/22 (O Holding SE) – ingen genforhandlingspligt i et medarbejderløst SE. O Holding SE blev i marts 2013 stiftet af to medarbejderløse selskaber (britisk og tysk) uden datterselskaber med ansatte, og blev registreret uden forudgående forhandlinger, fordi der ingen medarbejderrepræsentanter fandtes. Dagen efter registreringen erhvervede selskabet et tysk selskab med ansatte og en kontrolkomité med en tredjedels medarbejderrepræsentation; dette blev omdannet til kommanditselskab, hvorved medbestemmelsen ophørte. Koncernbedriftsrådet krævede efterfølgende oprettelse af et særligt forhandlingsorgan.

Domstolen afviste kravet i [C-706/22](#):

»Oprettelsen af et særligt forhandlingsorgan og forhandlingerne om ordningerne for medarbejderindflydelse i SE-selskabet er derfor tæt forbundet med stiftelsen af et SE-selskab og finder sted i denne sammenhæng.«

Domstolen opregnede de tre – og kun tre – tilfælde, hvor direktivet tillader senere forhandlinger: genindkaldelse efter mindst to år, når forhandlingsorganet har besluttet ikke at forhandle (art. 3, stk. 6, fjerde afsnit); aftalte genforhandlingsklausuler (art. 4, stk. 2, litra h); og repræsentationsorganets 4-årsovervejelse under referencebestemmelserne (bilagets del 1, litra g – svarende til [§ 24](#)). Alle tre forudsætter, at et særligt forhandlingsorgan blev oprettet ved stiftelsen. Domstolen fremhævede, at Rådet bevidst havde forkastet et ændringsforslag, der ville have påbudt genforhandling ved væsentlige omstruktureringer.

Om [misbrugsklausulen i direktivets artikel 11](#) – »Medlemsstaterne træffer [...] passende foranstaltninger for at undgå misbrug af et SE-selskab med det formål at fratage medarbejderne deres ret til medindflydelse« – udtalte Domstolen, at bestemmelsen ikke i sig selv skaber en pligt til efterfølgende forhandlinger, men at de nationale retter må prøve misbrugsspørgsmålet efter den sædvanlige totrin-test:

»med henblik på at konstatere, at der foreligger misbrug, kræves dels et sammenfald af objektive omstændigheder, hvoraf det fremgår, at det formål, som EU-lovgivningen forfølger, ikke er opnået, selv om betingelserne i denne lovgivning formelt er overholdt, dels et subjektivt element, der består i en hensigt om således at drage fordel af EU-lovgivningen ved kunstigt at skabe de betingelser, der kræves for at opnå denne fordel.«

Set under ét tegner de to domme en klar linje: **hvor der var noget at bevare på stiftelsestidspunktet, beskyttes det maksimalt og udstrækkes til hele koncernen (SAP); hvor der intet var at bevare, opstår beskyttelsen ikke bagefter (O Holding)** – med misbrugsprøvelsen som eneste sikkerhedsventil. For danske rådgivere betyder det, at tidspunktet for stiftelse og registrering er den kritiske skæringsdato, og at et »tomt« SE-selskab, der senere fyldes op med aktivitet, kan udgøre en lovlig – men misbrugsprøvelig – planlægningsmodel.

At SE-formen også optræder i almindelig kapitalmarkedsretlig praksis illustreres af [C-605/18](#), der angik anmeldelse af større aktiebesiddelser i Conwert Immobilien SE, og hvor Domstolen fastslog, at strengere nationale anmeldelseskrav kun er tilladte, hvis tilsynet føres af overtagelsesmyndigheden.

LOV [Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 11](#)

[Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 24](#)

PRAKSIS **EU-Domstolen** · Ingen pligt til efterfølgende forhandlinger om medarbejderindflydelse i et europæisk selskab stiftet uden ansatte 16.05.2024

EU-Domstolen · Medarbejderindflydelse ved omdannelse til et europæisk selskab (SE): Krav om bevarelse af særskilte valgprocedurer for fagforeningsrepræsentanter	18.10.2022
EU-Domstolen · Gennemsigthedskrav og kompetencefordeling ved anmeldelse af større aktiebesiddelser	09.09.2021

§ 11 Aktionærbeskyttelse, ministerens indsigelse og klageadgangen

SE-forordningen overlader beskyttelsen af mindretsaktionærer til medlemsstaterne. [Artikel 8, stk. 5](#) tillader udtrykkeligt nationale bestemmelser »til sikring af en passende beskyttelse af mindretsaktionærer, der udtaler sig mod flytningen«. Danmark har udnyttet adgangen med parallelle indløsningsregler.

Efter [SE-loven § 5, stk. 1](#) kan aktionærer, der på generalforsamlingen har modsat sig en fusionsstiftelse, kræve deres aktier indløst, hvis kravet fremsættes skriftligt senest 4 uger efter generalforsamlingen. Er aktionærene før afstemningen blevet anmodet om at tilkendegive, hvem der ønsker at benytte indløsningsretten, er retten betinget af, at de faktisk har tilkendegivet det på generalforsamlingen (stk. 2). Prisen svarer til aktiernes værdi og fastsættes i mangel af enighed af skønsmænd udmeldt af retten på selskabets hjemsted, med adgang til domstolsprøvelse inden 3 måneder (stk. 3). [SE-loven § 6, stk. 1](#) giver en tilsvarende indløsningsret ved hjemstedsflytning.

Samspillet med registreringsproceduren er reguleret i § 5, stk. 4, og § 6, stk. 2: den attest, Erhvervsstyrelsen skal udstede efter forordningens artikel 25, stk. 2 (fusion) og artikel 8, stk. 8 (flytning), kan først udstedes, »når der er stillet betryggende sikkerhed for aktiernes værdi«, og skønsmænd afgør, om sikkerheden er betryggende. Indbringes skønsmændenes afgørelse for retten, har det ikke opsættende virkning for attestudstedelsen, medmindre retten bestemmer andet.

Hertil kommer en snæver adgang til at blokere transaktionen af samfundshensyn. [SE-loven § 19](#) bestemmer, at erhvervsministeren over for virksomheder under Finanstilsynets tilsyn kan fremsætte indsigelse efter forordningens artikel 8, stk. 14, og artikel 19. Indsigelsen skal meddeles senest 2 måneder efter offentliggørelsen af flytte- eller fusionsplanen, offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system, og kan indbringes for retten på selskabets hjemsted inden 6 måneder. Forarbejderne til § 16 bekræfter, at Danmark bevidst har begrænset denne mulighed til finansielt regulerede virksomheder.

Klageadgangen er tvedelt – og det er praktisk vigtigt. Efter [SE-loven § 20, stk. 1](#) kan afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen eller Finanstilsynet indbringes for Erhvervsankenævnet inden 4 uger. Men [stk. 2](#) undtager to kategorier:

»Erhvervsstyrelsens afgørelser om fastsættelse af frister og afgørelser truffet i henhold til § 15 kan dog ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

Forarbejderne begrundet undtagelsen med forordningens krav om domstolsadgang og med hensynet til parallelitet med tvangsopløsning af aktieselskaber:

»Efter SE-forordningen skal der være adgang til domstolsprøvelse af alle overtrædelser af kravet om sammenfald mellem vedtægtsmæssigt hjemsted og hovedkontor, jf. artikel 64, stk. 3. [...] Det følger endvidere af SE-forordningens artikel 64, stk. 3, at adgangen til domstolsprøvelse har opsættende virkning for procedurerne i artikel 64, stk. 1 og 2 [...]. Hvis sagen indbringes for domstolene, efter at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har oversendt sagen til skifteretten med anmodning om tvangsopløsning, skal indbringelsen have opsættende virkning for skifterettens videre behandling af sagen.«

Denne systematik svarer til den, Erhvervsankenævnet anvendte i [2015-6306](#), hvor nævnet afviste at behandle klagen over selve oversendelsen til skifteretten under henvisning til selskabslovens klagebegrænsning, men realitetsbehandlede spørgsmålet om genoptagelse. For SE-selskaber betyder § 20, stk. 2, at rådgiveren ved en § 15-afgørelse ikke skal klage til Erhvervsankenævnet, men gå direkte til domstolene – hvor sagsanlægget til gengæld har opsættende virkning. Derimod kan afgørelser om, at en registrering af reelle ejere er mangelfuld, påklages til nævnet i medfør af § 20, stk. 1, hvilket forarbejderne til § 15, stk. 2, udtrykkeligt bemærker.

LOV

[SE-loven § 5, stk. 1-4](#)[SE-loven § 6, stk. 1, 2](#)[SE-loven § 19](#)[SE-loven § 20, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne 29.03.2016

§ 12 Sammenfatning: hvor tvisterne opstår, og hvad praksis lærer

SE-selskabet er i Danmark en talmæssigt beskeden, men retligt kompleks selskabsform, og praksis fordeler sig i et karakteristisk mønster.

Registreringsfasen er den formalistiske. Erhvervsstyrelsen er registreringsmyndighed efter [SE-loven § 16](#), og de subsidiært gældende regler i selskabsloven og [anmeldelsesbekendtgørelsen §§ 64-68](#) håndhæves stramt. Erhvervsankenævnets praksis om almindelige kapitalselskaber – [19/06088](#), [20/09038](#) og [2015-6306](#) – slår igennem via forordningens artikel 9 og viser den bærende sontring: **mangler i selve stiftelsesgrundlaget er uhelbredelige, mens efterfølgende mangler skal kunne berigtiges**, jf. [23/03652](#) og [22/14122](#).

Hjemsteds- og hovedkontorkravet er den strukturelle risiko. [SE-loven § 15, stk. 1](#) pålægger Erhvervsstyrelsen en pligt – ikke en beføjelse – til at beslutte opløsning, hvis misforholdet ikke afhjælpes. Undtagelsen fra administrativ klageadgang i [§ 20, stk. 2](#) betyder, at prøvelsen sker ved domstolene med opsættende virkning. Da »hovedkontor« er et EU-retligt begreb uden dansk indhold, er dette det punkt, hvor en dansk sag mest sandsynligt vil ende som en præjudiciel forelæggelse.

Hjemstedsflytningen er formålet – og det bærende argument. [Forordningens artikel 8, stk. 1](#) sikrer, at flytningen hverken opløser selskabet eller skaber en ny juridisk person. Skatterådet har i [SKM2019.266.SR](#) lagt netop denne kontinuitet til grund, og [C-106/16](#) (Polbud) viser, at etableringsfriheden i øvrigt beskytter samme manøvre uden for SE-regimet. Men [23/07893](#) minder om, at identitetskontinuiteten knytter sig til den enkelte transaktion – CVR-nummeret genopstår ikke af sig selv.

Medarbejderindflydelsen er det egentlige tvistefelt. Registrering er umulig, før spørgsmålet er afklaret, jf. [forordningens artikel 12, stk. 2](#). Tærsklerne i [§ 32](#) – ingen ved omdannelse, 25 pct. ved fusion, 50 pct. ved holding og datter-SE – afgør, om medbestemmelse følger automatisk eller kræver en beslutning i det særlige forhandlingsorgan. [C-677/20](#) viser, at »alle aspekter« ved omdannelse også omfatter processuelle valgordninger, og at beskyttelsen skal udstrækkes til hele SE-koncernen. [C-706/22](#) trækker den modsatte grænse: uden

et forhandlingsorgan ved stiftelsen opstår ingen senere forhandlingspligt, og misbrugsklausulen i direktivets artikel 11 er den eneste korrektionsmulighed.

Praktiske konsekvenser. For rådgiveren betyder mønsteret, at tre forhold skal afklares *før* stiftelsesplanen offentliggøres: (i) hvilken stiftelsesmåde der vælges, fordi valget bestemmer tærsklen i § 32 og dermed forhandlingsstyrken; (ii) hvor hovedkontoret reelt vil ligge, fordi et misforhold udløser opløsningspligt efter § 15; og (iii) hvordan de deltagende selskabers eksisterende medbestemmelsesordninger – herunder processuelle særordninger – skal videreføres, fordi omdannelse efter SAP-dommen kræver bevarelse af alle aspekter. Efter registreringen er den eneste indbyggede genåbning 4-årsrevurderingen i § 24 og eventuelle aftalte genforhandlingsklausuler.

Afslutningsvis bemærkes afgrænsningen: det almindelige ledelsesansvar behandles under [bestyrelsesansvar](#), aktionærtvister og generalforsamlingsanfægtelse under [aktionærkonflikt](#), og de skattemæssige konsekvenser af hjemstedsflytning og fusionsstiftelse under [skattefri-omstrukturering](#).

LOV

[Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 24](#)
[Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 32, stk. 1](#)
[SE-loven § 15, stk. 1](#)
[SE-loven § 16](#)
[SE-loven § 20, stk. 2](#)

PRAKSIS	EU-Domstolen · Ingen pligt til efterfølgende forhandlinger om medarbejderindflydelse i et europæisk selskab stiftet uden ansatte	16.05.2024
	EU-Domstolen · Medarbejderindflydelse ved omdannelse til et europæisk selskab (SE): Krav om bevarelse af særskilte valgprocedurer for fagforeningsrepræsentanter	18.10.2022
	EU-Domstolen · Grænseoverskridende omdannelse af selskab: Forbud mod tvungen likvidation ved flytning af vedtægtsmæssigt hjemsted (Polbud)	24.10.2017
	Skatterådet · Omdannelse af SE-selskab og hjemstedsskifte udløser ikke beskatning eller underskudsbegrænsning	22.05.2019
	Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af sag om genoptagelse af AA ApS efter tvangsopløsning grundet manglende dokumentation for reelle ejere	01.12.2023
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af tildeling af nyt CVR-nummer ved tilbageflytning af selskab fra udlandet (grænseoverskridende hjemstedsflytning)	01.12.2023
	Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende mulighed for berigtigelse af direktørs bopælsadresse	22.12.2022
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse pga. mangler i stiftelsesdokumentet	14.06.2021
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på selskabsregistrering – stiftelsesdokument manglede gyldig underskrift	31.03.2020
	Erhvervsankenævnet · Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne	29.03.2016

REFERENCE **Lovgrundlag**

8 paragraffer

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 11	Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 32 stk. 1
SE-loven § 1	SE-loven § 3
SE-loven § 4	SE-loven § 15 stk. 1-3

SE-loven § 16

SE-loven § 20

stk. 1, 2

MATERIALE Citerede afgørelser

25 afgørelser

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL

6

16.05.2024	Ingen pligt til efterfølgende forhandlinger om medarbejderindflydelse i et europæisk selskab stiftet uden ansatte	C-706/22
18.10.2022	Medarbejderindflydelse ved omdannelse til et europæisk selskab (SE): Krav om bevarelse af særskilte valgprocedurer for fagforeningsrepræsentanter	C-677/20
09.09.2021	Gennemsigtighedskrav og kompetencefordeling ved anmeldelse af større aktiebesiddelser	C-605/18
27.02.2020	Grænseoverskridende flytning af selskabers hovedsæde og adgang til fradrag for tidligere skattemæssige underskud	C-405/18
24.10.2017	Grænseoverskridende omdannelse af selskab: Forbud mod tvungen likvidation ved flytning af vedtægtsmæssigt hjemsted (Polbud)	C-106/16
17.07.2017	Tysk medbestemmelse og fri bevægelighed: Begrænsning af medarbejderrepræsentation til nationale arbejdssteder er foreneligt med EU-retten	C-566/15

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED

4

25.03.2022	Skattefrihed ved flytning af dansk ejendomsselskabs hjemsted	21-0633002
25.03.2022	Skattefrit likvidationsprovenu efter selskabs flytning	21-0633163
01.09.2020	Grænseoverskridende hjemstedsflytning af holdingselskab medfører ikke avancebeskatning	20-0470141
22.05.2019	Omdannelse af SE-selskab og hjemstedsskifte udløser ikke beskatning eller underskudsbegrænsning	18-1914674

ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

15

24.04.2025	Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens henvisning til domstolene ved tvist om ejerforhold og påstået dokumentfalsk	24/12224
06.03.2025	Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende berigtigelse af årsrapport og kapitalerklæring	24/00693
01.05.2024	Hjemvisning af sag om genoptagelse af selskab under tvangsopløsning grundet forkert hjemmel og fejlagtig afvisning pba. vedtægtsuoverensstemmelser	23/13991
06.12.2023	Erhvervsankenævnet omstøder Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse grundet utilstrækkelig dokumentation for faktisk ledelse	23/07043
01.12.2023	Hjemvisning af sag om genoptagelse af AA ApS efter tvangsopløsning grundet manglende dokumentation for reelle ejere	23/03652

01.12.2023	Stadfæstelse af tildeling af nyt CVR-nummer ved tilbageflytning af selskab fra udlandet (grænseoverskridende hjemstedsflytning)	23/07893
10.02.2023	Nægtelse af registrering af genoptagelse for KL IVS grundet overskridelse af berigtigelsesfrist	22/14144
22.12.2022	Hjemvisning af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende mulighed for berigtigelse af direktørs bopælsadresse	22/14122
14.06.2021	Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse pga. mangler i stiftelsesdokumentet	20/09038
31.03.2020	Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på selskabsregistrering – stiftelsesdokument manglede gyldig underskrift	19/06088
26.04.2017	Erhvervsankenævnets stadfæstelse af registreringsnægtelse af fusion grundet tvivl om aktieejerskab	2016-1639
04.04.2016	Nægtelse af registrering af omdannelse fra aktieselskab til anpartsselskab grundet tvivl om ejerforhold	2015-7661
29.03.2016	Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne	2015-6306
10.12.2002	Selskab under stiftelse kan ikke deltage som medstifter af nyt aktieselskab – registrering nægtet	02-176.381
04.04.2001	Grænseoverskridende fusion mellem dansk ApS og engelsk selskab på Jersey kunne ikke offentliggøres efter anpartsselskabsloven	00-176.261